

למען אחידות הרושם מוטב היה אילו תורגמו הדברים ביד אחת, או לו נקבע לפחות מתרגם אחד לכל משורר, כי רק בדרך זו אפשר היה למנוע הבדלים מופלגים.

כך, אפוא, מוצאים אנו כאן לפנינו את קצבו הדראמתי המבהיק והמהוקצע של ז'בוטינסקי ב"שיר סתיו" לוורלין:

בנהי ממרור / הומה כינור / טבת
פרוע, / ואל הלב / חודר כאב / וגעגוע.

ובצד זה הרי תרגומה של רחל ל"תכלה השחק" של ורלין:

הח, איך כילית אתה הבוכה / בכי
תמרורים, / הגד, איך כילית אתה
הבוכה / ימי נעורים?

מוזכיר כל־כך את השירים הנוגים של המ־שוררת עצמה.

ברק־חיוך של משכיל קפדן מציץ מתרגום "התנועות" לראמבו בידי אברהם רגלסון; הפאתוס הרם שמור "בידי ז'אן מרי", אף הוא לראמבו, בתרגומו של ש. שלום; יצחק שנהר מיוצג ב"אופליה" לרמבו וב"אורים" לבודלר, לאה גולדברג ויהושע טרפי תירגמו שירים רבים, שהדקות הליריות מוחשת בהם היטב, תרגומי אליהו מייטס ועזרא זוסמן מצטיינים בראש־ראשונה בדיוקם, שלעתים הוא פורמליסטי כלשהו. קשה עדיין לומר מה כוחם של יתר המתרגמים, שאנו נתקלים בהם כאן לראשונה בתרגום שיר או שנים בלבד: עידו אבנרי, ראובן צור, יוסף כ"ץ וז. א. פרידלנד.

מ. ג.

בוריס פסטרנק

כרך זה, המחזיק קרוב למאה עמודי שירה ומעוטר כמה מסמכים צילומיים שנבחרו בטוב־טעם, הוא יומרני פחות מכמה מן הפר־סומים שהוציאה הוצאת "עקד", אם גם יש בו כדי לתת לרוכשו יותר סיפוק ו"כיסוי".

ואולם, דווקא משום הענין הנרחב, והמובן, בשירתו של פסטרנק, אי־אפשר שלא להצ־טער על התרגום המחוספס והמסורבל של חלק גדול מן השירים המובאים כאן, פגמים

קנבוס מפרפר של מפרש כבד; או ניטלטל בראש תורן סמוי־מעין בתוך הלילה, משיב בצווחה על כל צווחת סופה ממערב" (ע' 122).

מתרגמיהם של "לב המאפליה" ושל "ראי היס" נוטים יותר להשתמש במלים לא רגילות, משפטיהם נשמעים מהוקצעים פחות ומזכירים את החיסופס המצוי לפעמים במקור האנגלי.

ד. ג.

המקוללים

אמר החכם: קריאת שירה מתורגמת הריהי כנשיקת פיראהובה מבעד לצעיף החוצץ. לעולם אין התרגום עשוי למסור את כל הדקויות המיוחדות שבלשון שירה על גוני טעמיה, מיקצבה וקשרי דימוייה שאין להם שיעור, אף־על־פי־כן: יש הבדל בין נשיקה לנשיקה ובין צעיף לצעיף...

לכאורה אין "המקוללים" כי אם אנתולוגיה משל שלושה מגדולי השירה הצרפתית. לאמתו של דבר הריהי אנתולוגיה של עשרות משוררים עבריים, שניסו להריק מפלי אל כלי משהו מן היינות המשומרים ההם — איש ואיש בסגנונו ובמידת כוחו וטיב כשרונו, עד שלפעמים יקשה לשער כי משורר אחד הוא שכתב צור־שירים מסויים. גם המבחר אך מקרי הוא, שכן תורגמו השירים בפרקי־זמן ובמקומות מרוחקים זה מזה, ללא קשר מכוון ובלא ברירה מראש. אכן, מסתבר שברירה זו לא היתה כלל בידי מר דוד, המלקט והמביא־לכית־הדפוס. הוא ליקט כל מה שנמצא בעין, ניסה לקבוע סדר הגיוני כלשהו לדברים שנמצאו לו מן המוכן, הוסיף מבואות וביוגרפיות קצרות, לוח כרונולוגי וביבליוגרפיה, רחבה אך לא מוגזמת. ההוצאה מצדה שקדה ככל שהשיגה ידה על הידור היצוני ופנימי — עיטורים, שערים מצוירים, תצלומים של כתבי־יד, רשמי דיוקניהם של המשוררים.

* המקוללים; משירי שארל בודליר, פול ורלין וארתור ראמבו; הוצאת "עקד", ת"א (אין תאריך).